

Svečano otvaranje Medicinskog fakulteta Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku

Ceremonial opening of the Medical Faculty of the Josip Juray Strossmayer University in Osijek

Biserka Belicza

U povijesti grada Osijeka, Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku i hrvatske medicine dan 22. rujna 1998. godine ostat će trajno zabilježen po događaju koji će se pamtili - svečanom otvaranju Medicinskog fakulteta Sveučilišta J. J. Strossmayera u Osijeku. Osvijetljena zrakama sunca u ozračju plavoga neba i svečanog raspoloženja, novoizgrađena zgrada temeljnih biomedicinskih znanosti Medicinskog fakulteta u kompleksu Kliničke bolnice Osijek privlačila je poglede svojom skladnom, decentnom i modernom arhitekturom. Ozareni domaćini na čelu s gospođom prof. dr. Gordanom Kralik, rektoricom sveučilišta J. J. Strossmayera u Osijeku i prof. dr. Antunom Tucakom, dekanom Medicinskog fakulteta Sveučilišta J. J. Strossmayera u Osijeku dočekivali su uzvanike, nastavnike, studente i goste koji su se odazvali pozivu.

Svečanost je započela u 11 sati izvedbom himne "Lijepa naša", koju je otpjevao Studencki zbor pod ravnanjem maestra profesora Josipa Jerkovića. Potom su prof. dr. Gordana Kralik i prof. dr. Antun Tucak, kao radno predsjedništvo, preuzeli voditeljstvo svečanosti.

Nakon što su nazočni minutom šutnje odali počast svim hrabrim hrvatskim braniteljima, koji su svoje živote položili na oltar domovine u borbama za samostalnu i slobodnu Republiku Hrvatsku, prof. dr. Antun Tucak pozdravio je uzvanike: predsjednika Vlade Republike Hrvatske mr. sc. Zlatka Matešu, potpredsjednika Vlade i ministra znanosti i tehnologije Republike Hrvatske prof. dr. Ivicu Kostovića, ministra zdravstva Republike Hrvatske prof. dr. Željka Reinera, savjetnika predsjednika Republike Hrvatske prof. dr. Branimira Jakšića, akademika Dragana Dekarisa, tajnika Razreda za medicinske znanosti i člana predsjedništva Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, mons. dr. Marina Srakića, biskupa đakovačkog i bosanskog i srijemskog, dipl. ing. Srećka Lovrinčevića, župana Osječko-baranjske županije i župane županija istočne Hrvatske, zastupnike u Hrvatskom državnom saboru, dekane i prodekane Medicinskih fakulteta u Zagrebu, Rijeci, Splitu i Mostaru, prorektore i dekane Sveučilišta J. J. Strossmayera u Osijeku i rektora Katoličke bogoslovne škole u Đakovu, dr. Stjepana Bačića, zamjenika ministra zdravstva Republike Hrvatske, gospodina Mirka Barišića, guvernera Lions International Districta 126 Hrvatska, gđu Andreju Ribarić, tajnicu Kabineta predsjednika Vlade, dr. Ivana Majdaka, savjetnika predsjednika Vlade, prof. dr. Zlatka Kramarića, gradonačel-

nika grada Osijeka, predstavnike znanstvenih i zdravstvenih institucija Republike Hrvatske, nastavnike i studente Medicinskog fakulteta u Osijeku, predstavnike darovatelja u opremanju Medicinskog fakulteta u Osijeku te predstavnike sredstava javnog priopćavanja kao i sve prisutne uzvanike i goste.

U uvodnom je izlaganju prof. dr. Antun Tucak podsjetio na važne događaje iz davne i nedavne prošlosti koji osnivanjem i otvorenjem Medicinskog fakulteta Sveučilišta J. J. Strossmayera u Osijeku čine nerazdvojnu sponu sadašnjosti i budućnosti medicine i zdravstva ne samo Osijeka i Slavonije već cijele naše domovine. Zbog važnosti prigode njegovo izlaganje citiramo u cijelosti:

"Dame i gospodo, kolegice i kolege, dragi prijatelji,

Danas smo se okupili da svečano i radosno proslavimo osnivanje Medicinskog fakulteta Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku.

Početak razvoja suvremene medicine započeo je osnivanjem "Varošskog špitala" 1779. godine u Osijeku, nastavljen je izgradnjom nove, moderne bolnice 1874. godine naslovljene Huttler-Kohlhoffer-Monspergerova zakladna bolnica. U to vrijeme u Osijeku djeluju poznati osnivači hrvatskog zdravstva dr. Ferdo Knoppf, dr. Vatroslav Schwartz, dr. Vatroslav Florschütz i drugi.

U Osijeku se 1874. godine osniva "Društvo slavonskih liečnika u Osieku" koje je 1877. godine objedinilo i izdalo prvi znanstveno-stručni časopis u Hrvatskoj "Glasnik Društva slavonskih liečnika". Od tada je Opća bolnica Osijek najveća ustanova slavonsko-baranjske regije i jedna od ustanova s najdužom tradicijom medicinskog rada u Hrvatskoj.

Osječka bolnica odigrala je značajnu ulogu ne samo u pružanju zdravstvene zaštite na području istočne Hrvatske, već i u općem razvoju zdravstvene zaštite, preventivne službe, te medicinskog prosvjeđivanja i izobrazbe medicinskih kadrova.

Posebni doprinos je Klinička bolnica Osijek dala u Domovinskom ratu, kada je liječeno preko 7.000 ranjenika.

Razvojem zdravstvenih ustanova (uz suvremene aparate i prateće objekte) posebno su stvoreni uvjeti za znanstveni rad na razini moderne medicine po principima suvremene organizacije i poslovanja. Zato se 28. rujna 1979. godine osniva Studij medicine u Osijeku Medicinskog fakulteta u Zagrebu. Obrazovanjem visokostručnog zdravstvenog

SLIKA 1.

Dolazak predsjednika Vlade Republike Hrvatske mr. sc. Zlatka Mateše

kadra i osnivanjem Znanstvene jedinice za kliničko-medicinska istraživanja Opće bolnice Osijek 21. prosinca 1980. godine, ova se regija intenzivno uključila u organiziranu i koordiniranu znanstvenu aktivnost. Zahvaljujući tome u Osijeku su stvoreni uvjeti za obrazovanje visokostručnog medicinskog kadra i znanstveni rad na razini moderne medicine, tj. prerastanje osječkog studija u fakultet, a Opće bolnice Osijek 1992. godine u Kliničku bolnicu Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu.

Osnivanjem Medicinskog fakulteta u Osijeku zadovoljene su potrebe za liječnicima u pet županija istočne Hrvatske s oko milijun stanovnika. Važno je naglasiti i medicinske specifičnosti ove regije uvjetovane klimatsko-zemljopisnim činiteljima (endemska nefropatija, specifična opterećenost regije zoonozama, te incidencijom i prevalencijom infektivnih bolesti), a posebice katastrofalnom sanitarnom situacijom novooslobođenih područja Republike, odnosno hrvatskog Podunavlja.

Nadalje, osim u istočnoj Hrvatskoj, za studiranje na osječkom Medicinskom fakultetu postoji veliki interes hrvatskog naroda iz sjeverne Bosne, Vojvodine, Mađarske i Austrije.

Zahvaljujući financiranju Ministarstva znanosti i tehnologije Republike Hrvatske, Osječko-baranjskoj županiji i Poglavarstvu grada Osijeka, završena je zgrada Temeljnih biomedicinskih znanosti, te su uz kadrove, prostore i opremu Kliničke bolnice Osijek, stvoreni prostorni i

kadrovski uvjeti za samostalni rad Medicinskog fakulteta u Osijeku.

Ovom prigodom zahvaljujemo svim darovateljima opreme za zgradu Temeljnih biomedicinskih znanosti, koji su svojim prilozima pomogli da ovu akademsku godinu nastavnici i studenti mogu započeti u suvremeno opremljenim prostorima, a to su:

- KLINIČKA BOLNICA OSIJEK
- SLAVONSKA BANKA d.d. OSIJEK
- BELIŠĆE d.d. BELIŠĆE
- SIEMENS ZAGREB
- CETERA ĐAKOVO
- KIA ORAHOVICA
- OPEKA OSIJEK
- VALEK COMMERC ZAGREB
- OSIMPEX OSIJEK
- EXPORT DRVO ZAGREB
- GRADNJA d.d. OSIJEK
- ZAVOD ZA URBANIZAM I IZGRADNJU OSIJEK
- THE INTERNATIONAL ASSOCIATION OF LIONS CLUBS DISTRICT 126 HRVATSKA
- BEL-TEL OSIJEK
- OSIJEK - KOTEKS
- NOVALIĆ d.d. OSIJEK

Zahvaljujemo nastavnicima Medicinskog fakulteta Zagreb koji su svojim svestranim, nesebičnim i napornim trudom kroz 19 godina pomogli u edukaciji studenata na

SLIKA 2.

Gosti iz inozemstva: dr. Jery Blaskovic, P. Dominikus Ramljak, doc. dr. Ivan Zorić i dr. Ivan Batory

visokoj razini i na taj način dali svoj veliki doprinos u osnivanju Medicinskog fakulteta Osijek.

Posebno hvala akademskom kiparu Marijanu Sušcu, akademskom slikaru i keramičaru Ivanu Mršiću, akademskom slikaru Pavlu Hegeđu i arhitektu Ivanu Valeku koji su svojim umjetničkim djelima uljepšali i oplemenili prostor i okolinu Fakulteta. Zahvaljujemo izvođaču radova "Gradnji" Osijek, a posebice rukovoditelju gradilišta gospodinu Krešimiru Dvoržaku i voditeljima nadzora inženjerima Anti i Dariju Biloniću koji su ostvarili projekt arhitekta Franje Prema.

Velika hvala svima onima koji su na bilo koji način pomogli ostvarenju želje građana istočne Hrvatske za samostalnim Medicinskim fakultetom u Osijeku".

Riječi pozdrava uputila je i prof. dr. Gordana Kralik, rektor Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku koja je u svojem govoru istakla:

"Izuzetna mi je čast pozdraviti vas u ime Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera. Ovom prilikom naše sveučilište kao najmlađe hrvatsko sveučilište obilježava početak rada jedne svoje članice. Kao što je rekao gospodin dekan, nakon 19 godina djelovanja Studija medicine Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu u našem gradu, taj studij prerastao je u Medicinski fakultet Sveučilišta u Osijeku."

Prof. dr. Niko Zurak, dekan Medicinskog fakulteta u Zagrebu uputio je nazočnima ove riječi: "Poštovane dame i gospodo, čast mi je i zadovoljstvo u ime Medicinskog fakul-

teta Sveučilišta u Zagrebu i u svoje osobno ime sudjelovati u svečanosti otvaranja Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Osijeku. Kao što je već rečeno, prije gotovo puna dva desetljeća Medicinski fakultet Sveučilišta u Zagrebu otvorio je Područni studij u Osijeku. Otvorenje medicinskih studija u bilo kojim sredinama, to je iskustvo ne samo iz naše zemlje nego i drugih zemalja, znači jedan golemi poticaj za razvoj zdravstva. Dragi osječki prijatelji, drage osječke kolege, poštovane dame i gospodo, želja mi je, a i tog sam uvjerenja, da će osječki Medicinski fakultet u najskorije vrijeme postati respektabilno visoko medicinsko učilište u Hrvatskoj, na ponos grada Osijeka, Županije, regije, hrvatske akademske zajednice i drage nam domovine Hrvatske. Hvala vam!"

Gradonačelnik grada Osijeka prof. dr. Zlatko Kramarić svoje je zadovoljstvo izrazio sljedećim mislima: "Ugodno je i čast danas biti gradonačelnik grada Osijeka. Nije mala stvar koja se danas dogodila, da je Osijek konačno dobio Medicinski fakultet, ali ne samo radi zdravlja, već zato jer je dobio prostor iz kojeg će se isijavati sve ono što je pozitivno, što je dobro i što će doprinijeti i poboljšati život u ovome lijepome gradu".

Župan Osječko-baranjske županije Srećko Lovrinčević, dipl. ing. obratio se nazočnima sljedećim riječima: "Posebna mi je čast i zadovoljstvo pozdraviti vas prigodom otvorenja zgrade Medicinskog fakulteta Sveučilišta J. J. Strossmayera u Osijeku.

SLIKA 3.

Svečano otvorenje Medicinskog fakulteta Sveučilišta J. J. Strossmayera u Osijeku

Ovaj čin ne predstavlja tek jedan prijeko potreban objekt. Važnost ovog otvaranja znatno je dalekosežnija.

Nemoguće je ne povezati današnji dan s lijepim danima povijesne 1991. godine kada su naša bolnica i započeta građevina Medicinskog fakulteta bili prvi ranjenici, a djelatnici Bolnice, među prvima, koji su nam pomagali i oduprli se agresoru.

Tih dana, kada je liječnička intervencija i pomoć bila neophodnija nego ikada, preko noći ostali smo gotovo prepolovljeni liječničkim kadrom.

Iz svega što se dogodilo poslije, shvatili smo da je 1991. godina bila u svemu pogubna. Današnja kadrovska slika zdravstva u našoj županiji i dalje pokazuje deficit koji je posebno izražen u tek integriranom području hrvatskog Podunavlja.

Osim liječnika, nedostaje stomatologa, farmaceuta, što je posljedica rata, određenih prilika, a svakako i privremenog visokoškolskog obrazovnog sustava.

Na sreću obrazovni sustav u Hrvatskoj danas izgleda posve drugačije, što je rezultat i toga da se Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku proširuje onim studijima koji su županijama Istočne Hrvatske najpotrebniji.

U tom kontekstu je zaokruživanje cjeline koju čini osamostaljšivanje Medicinskog fakulteta u Osijeku i prikladna zgrada Fakulteta koju danas otvaramo.

Dogradnja pojedinih Odjela i opremanje Kliničke bolnice Osijek predstavljaju za Županiju izuzetno veliko postignuće koje vidimo kao put rješenu jedne od

najkvalitetnijih potreba cijele populacije, a to je zdravstvena skrb.

Jednako tako važna je briga o visokoj izobrazbi mladeži naše i nama susjednih županija.

Naime, mogućnost studiranja "kod kuće" predstavlja za zajednicu garanciju da će dobiti završenog stručnjaka.

Samo površna praćenja pokazuju da upis na druga sveučilišta brojčano ne zadovoljavaju potrebe a također i to da se konačno obrazovani stručnjak rijetko vraća u svoju sredinu.

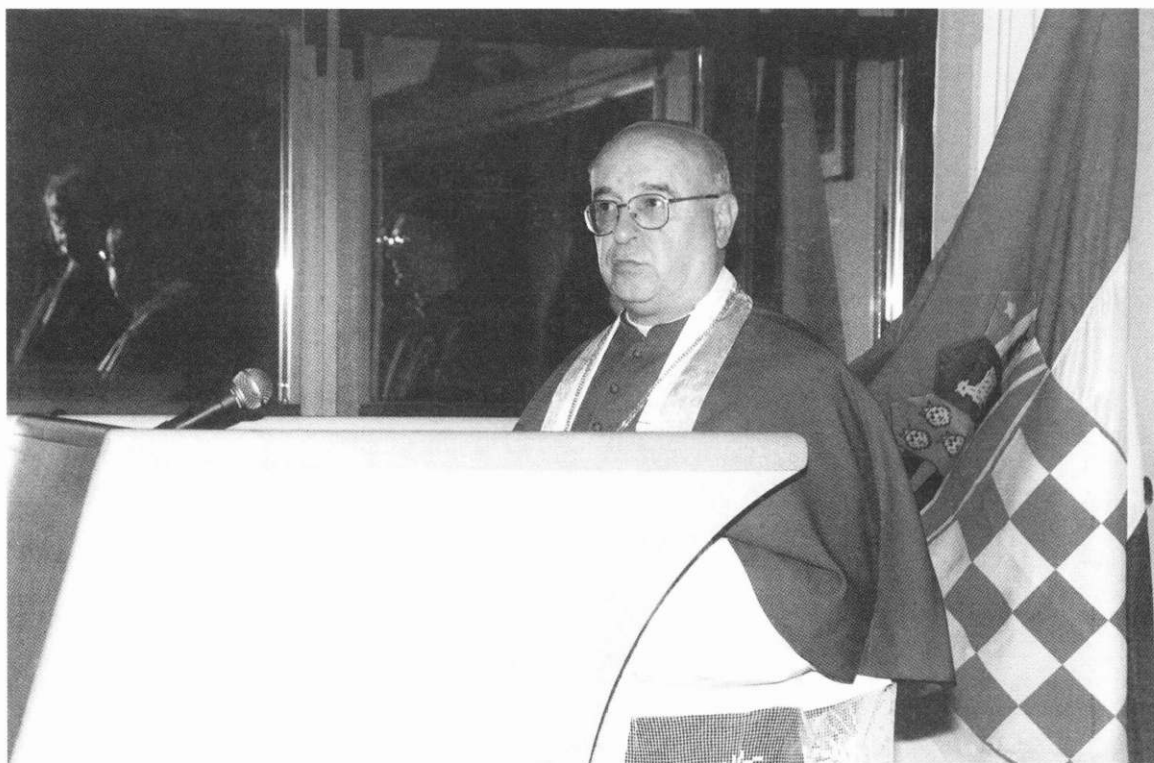
U tom smislu očekujemo da će osječko Sveučilište imati stručnu snagu slijediti ovakve pozitivne primjere kao što je i današnji te da će upravo i u području zdravstva i dalje jačati prema srodnijim studijima u čemu će imati punu potporu Osječko-baranjske županije."

Ministar zdravstva Republike Hrvatske prof. dr. Željko Reiner u svojem je govoru naglasio: "Osobito mi je zadovoljstvo i čast da mogu biti s vama u ovom značajnom trenutku kada se osniva Medicinski fakultet Sveučilišta u Osijeku. Živeći u ovim burnim vremenima zadnjih 8-9 godina, često smo bili u prilici sudjelovati i biti u događajima koje mirno možemo proglasiti povijesnim. Međutim, upravo zbog toga, živeći iz dana u dan u takvim vremenima, često smo skloni i ne potpuno shvatiti značenje svakog od tih trenutaka, a ovo je trenutak koji uistinu možemo već danas mirno nazvati povijesnim. Osnutak jednog fakulteta, posebice tako značajnog kao što je to Medicinski fakultet, sasvim sigurno predstavlja značajan povijesni trenutak ne

SLIKA 4.

Radno predsjedništvo: prof. dr. Gordana Kralik i prof. dr. Antun Tucak

SLIKA 5.

Mons. Marin Srakić, biskup đakovački i bosanski i srijemski blagoslivlja Medicinski fakultet u Osijeku

SLIKA 6.
Svečano presijecanje vrpce

samo za osječko Sveučilište već i za grad Osijek, za Županiju, za cijelu državu Hrvatsku i za cijeli hrvatski narod. U jednoj maloj zemlji, u jednom malom narodu osnutak četvrtog medicinskog fakulteta predstavlja i znak stupnja razvoja tog naroda, njegovog akademskog razvoja, razvoja njegove znanosti i njegovog zdravstva također."

Potpredsjednik Vlade i ministar znanosti i tehnologije Republike Hrvatske prof. dr. Ivica Kostović pridružio se pozdravima istaknuvši:

"Današnjim danom je ostvaren zahtjevan poduhvat.

Ako se podsjetimo kako je osnovan naš najveći i najstariji fakultet u Zagrebu, koji je zapravo i matični fakultet, podsjetit ću vas da je hrvatski Sabor za to donio odluku, hrvatski narod raspisao zajam, a car Franjo Josip imenovao profesore.

Slično i ovaj poduhvat traje dugo godina, a u njemu su sudjelovali ne samo sveučilišna zajednica, Medicinski fakultet i Sveučilište u Zagrebu, nego i grad, Županija, hrvatska Vlada a i, čuli smo građani grada Osijeka.

Činjenica je da je prvi fakultet, odnosno Područni studij otvoren zbog političkih razloga i možemo biti ponosni da se u našoj državi ovaj fakultet razvija i otvara na temelju akademskih i stručnih načela.

Tijekom ovih godina bio je glavni test za nastavnu bazu ovog fakulteta i Kliničku bolnicu 1991. godine, kada su ne samo Bolnica nego i liječnici, zatim medicinske sestre i sve zdravstveno osoblje a studenti posebno, položili test iz domoljublja, iz humanosti, ali i iz stručnosti.

Osobno sam izuzetno zadovoljan jer sam još 1992. i krajem 1993. godine pregovarao zajedno s ovdje prisutnim dekanom i primarijusom Glavinom o neutralizaciji osječke Bolnice.

Morate shvatiti tu stvar o neutralizaciji koja bi onemogućila da jednostavnim primitivnim granatiranjem Bolnica postupno bude uništena, da stradaju bolesnici kao što je to bilo na Odjelu za plućne bolesti kad su nakon granatiranja stradala četiri bolesnika.

Zadovoljan sam da prisustvujem činu kada otvaramo fakultet, odnosno proslavljamo ovo otvaranje.

Morao sam kao ministar, ali i bivši dekan fakulteta, biti strog i nametnuti kriterije. Znao sam da će čelni ljudi ovdje u Osijeku i sam dekan gosp. prof. Tucak ispuniti te zahtjeve. Bio sam strog i odluka je bila mudra. Pozvali su mlade ljude iz Zagreba da shvate sasvim dobro da se u ovom dijelu Hrvatske može lijepo, pošteno i dostojanstveno živjeti.

Poslije su još pozvali ljude koji su u punoj snazi, ali u mirovini. Na svim Sveučilištima na Zapadu takvi ljudi čak i osnivaju druge fakultete. Pružili su uvjete i ako se tako nastavi, uz pomoć zagrebačkog Medicinskog fakulteta i inicijativu Ministarstva da osiguraju sredstva za veću akademsku mobilnost ljudi, mislim da ćemo uspjeti ono najteže, a to je da se održi i razvija daljnja vrsnoća.

Činjenica je da cijeloj upravi Medicinskog fakulteta, a posebno dekanu treba zahvaliti što su bili mudri i stavili u svoj program osamostaljenje Medicinskog fakulteta.

SLIKA 7.

Informatička učionica Medicinskog fakulteta

Nekad to, možda, i financijski nije povoljno za matičnu ustanovu, ali oni su bili hrabri, poštenu i to učinili.

Ova zgrada je temelj, a Bolnica i Sveučilište akademski i stručni okvir i ja mislim da će ovaj fakultet uz zalaganje svih nas zajedno, vidim tu lice moga prijatelja Marušića i drugih koji su bili veliki entuzijasti u tim danima, u početcima, uspjeti u tom projektu, a zahvaljujem se Sveučilištu i gospodinu dekanu i Bolnici za suradnju."

Mr. Zlatko Mateša, predsjednik Vlade Republike Hrvatske podsjetio je: "Ovo je bio za nas kao neki veliki ispit, pa sada Tucak svako malo nekog prozove. Ja znam da smo danas pogodili taj cilj s njim na čelu. Moram reći da ma koliko je događaj bio značajan, ma koliki njegov značaj bio za Osijek i hrvatsku medicinu, moram reći da ja to ipak promatram u jednom širem kontekstu, u kontekstu ukupne znanosti u Hrvatskoj i posebice ovog puta ovdje u Osijeku. Mi moramo biti svjesni da Hrvatska, ona koja danas jeste, da ono što može biti konkurentna prednost ove male, lijepe države u tom globalnom razdoblju svjetske moći jest znanost. Moramo posebno istaći i ulogu grada Osijeka i Županije koji su u vrlo teškim vremenima, i isto tako u vremenima koja su diktirala neke druge prioritete, spoznali ono o čemu danas govorim i smogli snage i sredstava da stvore te temeljne infrastrukturne preduvjete da bi znanost, u ovom slučaju medicinska znanost Osijeka, Slavonije i Hrvatske, mogla iskazati sve svoje kvalitete. S tom čestitkom ja sam uvjeren da možemo svi danas biti zadovoljni i u uvjerenju da će ovaj Medicinski fakultet u Osijeku, ovo Sveučilište

stvoriti i zadržati onaj pozitivizam hrvatske znanosti kojemu objektivno pripadaju po tradiciji, nasljeđu i svemu onomu što smo naslijedili od naših roditelja. Hvala vam lijepa."

Mons. dr. Marin Srakić, biskup đakovački i bosanski i srijemski: "Zazivam Božji blagoslov za to da učenici u svojim blagoslovima nalaze bližnjega, bliska učitelja, liječnika te se obogate učenošću, ljubavlju, ljudskom, božanskom i tako pripreme za prosvječivanje, pomaganje, liječenje braće i sestara. Blagoslivljam Županiju, grad i vas dragi liječnici, dragi uzvanici i dobročinitelji i svi mi koji budemo došli na Fakultet ili u ove susjedne zgrade da se utješeni i ozdravljeni vratimo svojim kućama".

Nakon toga slijedilo je svečano otvorenje zgrade simboličnim presijecanjem vrpce koju su zajednički presjekli prof. dr. Ivica Kostović i dipl. ing. Srećko Lovrinčević i prof. dr. Zlatko Kramarić.

Zadovoljstvo ove svečanosti okrunjeno je razgledavanjem zgrade Temeljnih biomedicinskih znanosti Medicinskog fakulteta Sveučilišta J. J. Strossmayera u Osijeku. S neskrivenim uzbuđenjem i ponosom domaćini su otvarali vrata i tumačili prednosti fakultetskih predavaonica, laboratorija, učionica, kabineta i dormitorija za nastavnike, ne zaboravljajući pritom spomenuti što još treba učiniti da bi se zadovoljili visoki standardi njihovih stremljenja u cilju da Medicinski fakultet Sveučilišta J. J. Strossmayera ispuni očekivanja nastavnika, studenata i sveukupne javnosti.